Euroopan parlamentti
2014-2019

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2018/0318(NLE)

25.10.2018

***

SUOSITUSLUONNOS

ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Euroopan raja- ja merivartioviraston entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa toteuttamia toimia koskevan Euroopan unionin ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisen asemaa koskevan sopimuksen tekemisestä
(COM(2018)0611 – C8-0000/2018 – 2018/0318(NLE))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Bodil Valero

Menettelyjen symbolit

*	Kuulemismenettely
***	Hyväksyntämenettely
***I	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (ensimmäinen käsittely)
***II	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (toinen käsittely)
***III	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (kolmas käsittely)

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.5

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Euroopan raja- ja merivartioviraston entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa toteuttamia toimia koskevan Euroopan unionin ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisen asemaa koskevan sopimuksen tekemisestä
(COM(2018)0611 – C8-0000/2018 – 2018/0318(NLE))

(Hyväksyntä)

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon ehdotuksen neuvoston päätökseksi (COM(2018)0611),

– ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan unionin ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian väliseksi sopimukseksi (XXXXX/2018),

– ottaa huomioon neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 77 artiklan 2 kohdan b ja d alakohdan, 79 artiklan 2 kohdan c alakohdan sekä 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaisesti esittämän hyväksyntää koskevan pyynnön (C8-0000/2018),

– ottaa huomioon työjärjestyksen 99 artiklan 1 ja 4 kohdan sekä 108 artiklan 7 kohdan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan suosituksen (A8-0000/2018),

1. antaa hyväksyntänsä sopimuksen tekemiselle;

2. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian hallitukselle ja parlamentille.

PERUSTELUT

a. Taustaa

Ehdotetulla neuvoston päätöksellä on tarkoitus hyväksyä Euroopan raja- ja merivartioviraston entisen Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa toteuttamia toimia koskeva Euroopan unionin ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välinen asemaa koskeva sopimus eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta annetussa asetuksessa (EU) 2016/1624 edellytetyllä tavalla.

Edellä mainitussa asetuksessa säädetään viraston eri mahdollisuuksista tehdä yhteistyötä kolmansien maiden kanssa. Asemaa koskevan sopimuksen tarkoituksena on tarjota oikeudellisesti sitova kehys viraston toiminnalle silloin, kun ryhmän jäsenet, joilla on täytäntöönpanovaltaa, lähetetään kolmannen maan alueelle. Asetuksen (EU) 2016/1624 54 artiklan 4 kohdassa säädetään nimenomaisesti, että tapauksissa, joissa Euroopan raja- ja merivartioryhmiä aiotaan lähettää kolmanteen maahan sellaisiin toimiin, joissa ryhmien jäsenillä tulee olemaan täytäntöönpanovaltaa, tai jos muut kolmansissa maissa toteutettavat toimet näin edellyttävät, unionin on tehtävä kyseisen kolmannen maan kanssa asemaa koskeva sopimus.

Asemaa koskevan sopimuksen tarkoituksena on kattaa kaikki näkökohdat, jotka ovat tarpeen viraston toimien toteuttamiseksi kolmansissa maissa. Siinä olisi lisäksi vahvistettava operaation laajuus, siviili- ja rikosoikeudellinen vastuu sekä lähetettyjen ryhmien jäsenten tehtävät ja valtuudet. Asemaa koskevissa sopimuksissa olisi myös taattava perusoikeuksien täysimääräinen kunnioittaminen ja sellaisten valitusmekanismien perustaminen, joita käytetään perusoikeuksien rikkomistapauksissa näiden operaatioiden aikana.

Asemaa koskeva sopimus entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kanssa on toinen kolmannen maan kanssa tehty sopimus Länsi-Balkanin maiden kanssa aloitetuissa asemaa koskevaa sopimusta koskevissa neuvotteluissa.

b. Esittelijän kanta

Esittelijä katsoo, että virallisten, oikeudellisesti sitovien sopimusten tekeminen kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön puitteissa epävirallisten työjärjestelyiden sijasta on ratkaisevan tärkeää avoimuuden, julkisen valvonnan ja tällaisen yhteistyön demokraattisen valvonnan varmistamiseksi. Kaikki Euroopan unionin ja kolmansien maiden väliset sopimukset, jotka koskevat Euroopan raja- ja merivartioviraston toteuttamia toimia, olisi kuitenkin käsiteltävä tarkasti, niiden on tuotettava lisäarvoa ja niiden on oltava tarkoituksensa ja sisältönsä kannalta ehdottoman välttämättömiä ja oikeasuhteisia.

Näin ollen asemaa koskevien sopimusten tekeminen on ratkaisevan tärkeää paitsi sen varmistamiseksi, että Euroopan raja- ja merivartioviraston operatiivinen yhteistyö kolmansien maiden kanssa on avointa ja vastuullista, mutta myös siksi, että varmistetaan selkeät puitteet EU:n ulkorajojen valvontaa koskevalle yhteistyölle kolmansien maiden kanssa. Asemaa koskevissa sopimuksissa olisi myös taattava perusoikeuksien täysimääräinen kunnioittaminen ja niissä olisi painotettava, että ryhmän jäsenten on kunnioitettava täysimääräisesti perusoikeuksia ja -vapauksia, joihin kuuluu pääsy turvapaikkamenettelyjen piiriin, ihmisarvo, kidutuksen sekä epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kielto, oikeus vapauteen,

palauttamiskiellon periaate ja joukkokarkotusten kielto, lapsen oikeudet ja oikeus nauttia yksityis- ja perhe-elämän kunnioitusta sopimuksen puitteissa. Lisäksi niissä olisi järjestelmällisesti vahvistettava velvoite perustaa ja ottaa käyttöön tehokkaat perusoikeuksia koskevat valitusmekanismit asetuksen (EU) 2016/1624 72 artiklan mukaisesti, mikä varmistaisi mahdollisuuden muutoksenhakuun, jos perusoikeuksia loukataan tämän yhteistyön puitteissa toteutettavien toimien aikana.

Jotta virasto voidaan saattaa jatkossa tehokkaasti toimintavalmiiksi kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön osalta, myös tulevissa sopimuksissa on otettava täysimääräisesti huomioon perusoikeuksien, tietosuojan ja yksityisyyden kunnioittaminen. Ryhmän jäsenten riittävä oikeudellinen asema sekä selkeät säännöt rikosoikeudellisista, siviili- ja hallinto-oikeudellisista vastuista on aina otettava huomioon, jotta varmistetaan asianmukainen vastuuvelvollisuus. Tulevissa neuvotteluissa asemaa koskevien sopimusten tekemisestä esittelijä kehottaa komissiota aina suorittamaan kyseisen kolmannen maan ihmisoikeuksia/perusoikeuksia koskevan arvioinnin ennen neuvottelujen aloittamista ja ilmoittamaan tällaisen arvioinnin tulokset viipymättä Euroopan parlamentille.

Kun on kyse Euroopan raja- ja merivartiovirastosta annetun asetuksen kehittämisestä kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön alalla, esittelijä korostaa, että olennaista on välttää kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön laajentamista niiden maiden ulkopuolelle, joilla on yhteinen maaulkoraja jonkin jäsenvaltion kanssa, ottaen huomioon viraston valtuudet tukea jäsenvaltioita EU:n ulkorajojen valvonnassa.

Tulevien asemaa koskevien sopimusten tekemiseksi kolmansien maiden kanssa esittelijä kehottaa komissiota asettamaan viipymättä saataville ja julkistamaan kaikki asiakirjat, jotka ovat tarpeen, jotta parlamentti voi suorittaa institutionaaliset tehtävänsä ja panna vireille työjärjestyksen 99 artiklan 1 ja 4 kohtien sekä 108 artiklan 7 kohdan mukaiset asianmukaiset hyväksyntämenettelyt, mukaan lukien asemaa koskevan sopimuksen luonnokset, ennen sen tekemistä. Näin varmistettaisiin tällaisten sopimusten avoimuus ja asianmukainen julkinen ja demokraattinen valvonta.

Lopuksi esittelijä katsoo, että ehdotettu asemaa koskeva sopimus on yhdenmukainen komission tiedonannon mukaisen asemaa koskevan sopimuksen mallin kanssa lopulliseen sopimukseen sisällytettävän sisällön ja määräysten osalta.

Koska tämä sopimus on tullut täytäntöönpanovaiheeseen, parlamentti pyytää, että Euroopan raja- ja merivartiovirasto ilmoittaa viipymättä Euroopan parlamentille osana asemaa koskevan sopimuksen täytäntöönpanoa toteutetuista toimista, ja muistuttaa virastoa sen velvollisuudesta sisällyttää kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön arviointi vuosikertomuksiinsa asetuksen (EU) 2016/1624 54 artiklan 11 kohdan mukaisesti.

Edellä esitetyn perusteella esittelijä suosittelee, että parlamentti hyväksyy neuvoston päätösehdotuksen tekstin.